

2

*Bio je prelep letnji dan, glasio je proizvoljni početak moje priče, nakon čega sam pritisnuo taster CTRL, koji je mom algoritmu, koji se takođe zvao CTRL, bio znak da je sada na njega red. Svetli sunčevi zraci padali su po zelenoj travi i cveću u bašti, ali nije bilo ni ptičije pesme ni zujanja insekata, napisao je CTRL. Zanimljivo, imamo notu mističnosti, dodir Dejvida Linča. Nastavio sam: *Nisam mogao da se otmem**

Moj algoritam i ja

utisku koliko je sve delovalo čudno. CTRL je dodao: Čuteći smo hodali neko vreme. Aha, znači dvoje nas je? To je zahtevalo dodatno objašnjenje. Mi, moj prijatelj Oto i ja. Oto je visok i jak momak. Razmišljao sam da li da napišem još nešto o Otu, ali odlučio sam da to prepustim svom kolegi i pritisnuo CTRL, a on je nastavio tamo gde sam ja stao: Oto radi kao električar od svoje šesnaeste godine.

Izlet u Palo Alto bio je pre pola godine, sada se nalazim u svojoj radnoj sobi u Berlinu. Napolju tužno teče Špreja, nijedan brod ne plovi njom, nema ljudi na ulicama, ceo grad prekriven je turobnom težinom koju sa sobom nosi potpuno zatvaranje grada, zemlje i sveta.

Dobro, ali sada pričamo o Otu. Električar? To mi nikad ne bi palo na pamet, ali svakako nastavljam dalje: *On je veoma dobar u tome,*

ali jedna stvar nikada se neće promeniti: Uvek će se plašiti greške i električnog šoka. CTRL: Nakon polučasovne šetnje došli smo do male kuće iza koje se nalazila velika bašta. Nije loše, opet nota mističnosti. Dopa-da mi se to. „*Mislim da nikada nisam primetio ovu kuću*“, rekao sam. – „Izgleda kao da je iz bajke.“ – „*Misliš da unutra živi veštica?*“, pitao je – „Ne, ne“, odgovorio je Oto. „To je samo kuća, kakvih ima svuda u svetu. Izgledaju isto kao ova.“ Sada sam impresioniran. „*Nisam siguran*“, rekao sam. Dobro, priznajem da ovo nije bio baš najjači potez s moje strane. Nakon toga popustio je i CTRL: „Vidiš, kada ljudi kažu da iz njihovih kuća vide neke stvari, onda je to obično zato što oni to i žele da vide.“ Nije mi baš najjasnija ova rečenica, hajde da malo prodrmamo stvari. „*Dobro*“,

Moj algoritam i ja

reče Oto, „uđimo onda unutra.“ I to smo i uradili, ali ispostavilo se da je to bila velika greška. Uzbuđeno sam pritisnuo CTRL, a algoritam je nastavio dalje: Kada smo ušli unutra, videli smo čoveka koji je sedeo u svom krevetu i čitao knjigu. Ja: „Ko ste vi?“, pitao nas je ne pomerajući se. CTRL je nastavio: Moje ime je

Ovo

Ovo

Ovo

Ovo

Ovo

0101002401010

Nažalost, priča je završena. Nakon nekoliko pasusa, uvek se desi isto. Unutrašnja logike CTRL-a krene naglo da se raspada, a tekst se pretvori u dadaistički eksperiment. Iako baš ovakav kraj povremeno može da dobije čudnovatu i mističnu doslednost. Moje ime je Ovo Ovo Ovo Ovo Ovo... Mogu da zamislim da nekome jeza krene kroz kičmu nakon čitanja ovakve rečenice.

</>

Tvorac CTRL-a zove se Brajan Meken. On je simpatičan, ljubazan i – što verujem da ne iznenađuje previše – neverovatno inteligentan. Pored svojih raznovrsnih i mnogobrojnih matematičkih kvalifikacija, Brajan je završio i filozofiju, a u svoje slobodno vreme voli da čita latinske tekstove u originalu. Osim

toga, on je fanatični poštovalac Itala Kalvina.

Baza podataka koja stoji iza CTRL-a, kako mi je to Brajan objasnio dok smo sedeli za jednim od onih stolova bez papira u Palo Altu, sastoji se od nesagledive količine tekstova. Oni nisu Gugl, njima na raspolaganju ne stoje skenirane biblioteke (Gugl je svojim projektom Google Books dobio beskrajne količine tekstualnih podataka), ali svakako imaju pristup stotinama hiljada onlajn knjiga, beskrajnim onlajn forumima, a tu je i stalno rastući Reditov korpus.

„Redit?“, pitao sam začuđeno. „Ali zar to nije... zaista, Redit?“

Da, rekao je Brajan, koji je odmah razumeo moj neizgovoreni prigovor, to može da bude problem. Ako ne intervenišete, može se desiti da CTRL nastupi rasistički ili da krene da pravi nepristojne šale. Kako ne bi došlo do toga

da njegove reči skliznu u prostakluk, morate da mu zabranite korišćenje određenih reči i sintagmi. Ništa drugo osim toga ne pomaže.

Nikad nije naodmet iznova ponoviti – veštačka inteligencija, u svojoj osnovi, samo reciklira već postojeći sadržaj. Sve što ona može da uradi vodi poreklo od onoga što su hiljade i hiljade ljudi ostavili za sobom na internetu. Statističku bazu prevodilačkog programa čine nesagledive količine prevedenih tekstova, dok statistička baza navigacione aplikacije jesu svi ljudi koji se kreću i koriste tu aplikaciju hraneći je na taj način podacima; da bi softveri prepoznali naša lica, neophodne su mu milijarde fotografija, koje mi rado pravimo svojim telefonima i čuvamo u klauđu. I CTRL je u stanju da priča priče samo zato što mi ljudi imamo potrebu da neprestano pričamo priče i ostavljamo

ih za sobom na internetu, u knjigama, na forumima, u novinskim člancima, na Tviteru.

U vremenu pre ludila za podacima, programi za igranje šaha naučili bi pravila šaha i primenjivali bi ih, a softver za prepoznavanje lica morao bi da nauči šta su usta, nos, oči i pege – i sve to s osrednjim uspehom. Revoluciju je uveo „Deep Learning“ princip, kada je AlphaGo dobio pristup ogromnom broju partija Go-a i na osnovu njih, ne zamarajući se bilo kakvim sistemom i pravilima igranja, počeo da pravi statistička predviđanja. Prvo je počeo da igra protiv sebe poboljšavajući svoju igru neverovatnom brzinom. Bilo mu je potrebno samo nekoliko dana kako bi na kraju pobedio najboljeg igrača ove igre na svetu.

Ni CTRL-u, kako je Brajan objašnjavao, niko nije objasnio gramatiku. I uprkos tome, on ne pravi gramatičke greške.